

ACTE IV

ESCENA I

Fanisc⁵²

(Fanisc, esclau de Cal·lidàmates, va a casa de Fil·laques a buscar el seu amo.)

FANISC. – Els esclaus que, tot i no tenir culpa, temen el càstig són els que solen ser útils als seus amos. Perquè els que no temen res, un cop s'han guanyat el càstig, prenen decisions estúpides: s'exerciten en la cursa i fugen, i si tanmateix són atrapats, reuneixen a còpia de mals el peculi⁵³ que no poden reunir a còpia de béns; el fan créixer del no-res i n'obtenen un tresor. Jo estic del tot decidit a evitar-me maldecaps abans que se'm ressenteixi l'esquena. Em convé conservar la pell tal com ha estat fins ara, sencera; i per tal d'evitar els assots, si aconseguixo dominar-me, em mantindré ben protegit, perquè quan els ploquin mals als altres no em ploquin a mi. Realment, l'amo sol ser com els esclaus volen que sigui. Ells són bons, ell és bo; ells són males persones, ell es torna dolent. I avui, a casa nostra, n'hi viuen uns quants del pitjor que hi ha, dilapidadors del seu peculi, uns arplegacops. Quan se'ls crida per anar a trobar l'amo, repliquen: «No hi vaig, no siguis pesat. Ja sé per què tens pressa: frises per anar a algun lloc...; per Hèrcules, ja vols sortir a pasturar, mula.» Quant a mi, vet aquí el

premi que m'he endut per haver-me portat bé. M'ha tocat sortir. Ara sóc l'únic de tots els esclaus que vaig a trobar l'amo. Però demà, quan l'amo se n'haurà assabentat, de bon matí els ho farà pagar a còpia de despulles de bou.⁵⁴ En suma, que en dono menys per l'esquena de tots ells que per la meva: abans seran ells escorxadors de bous que no pas jo tractant en cordes.⁵⁵

ESCENA 2

Pinaci, Fanisc

(Pinaci, l'altre esclau de Cal·lidàmates, ha sentit les paraules de Fanisc i decideix acompanyar-lo a buscar l'amo.)

PINACI. – Espera, atura't aquí on ets, Fanisc. ¿Vols mirar enrere?

FANISC. – No siguis pesat.

PINACI. – Guaita quins escarafalls, aquest mico filós! ¿Et vols aturar aquí on ets, paràsit immund?

FANISC. – ¿Per què sóc un paràsit? Digues.

PINACI. – Ja t'ho diré: si és per menjar, se't pot dur allà on es vulgui.

FANISC. – És cosa meva, m'agrada menjar. ¿A tu què t'importa?

PINACI. – Fas el brau perquè ets el preferit de l'amo.⁵⁶

FANISC. – Uh! Em couen els ulls.

PINACI. – ¿Per què?

FANISC. – Perquè els teus fums me'ls irriten.

PINACI. – Tu calla, per favor, que et dediques a encunyar monedes de plom.⁵⁷

FANISC. – No m'obligaràs a insultar-te. L'amo em coneix.

PINACI. – Per Pòllux, és clar que ha de conèixer el seu coixinet.⁵⁸

FANISC. – Si estiguessis serè, no m'insultaries.

PINACI. – ¿Jo he de tenir miraments amb tu, quan tu amb mi no n'ets capaç? Però és igual, miserable, vine amb mi a trobar l'amo.

FANISC. – I, per Hèrcules, deixa d'una vegada de parlar d'aquestes coses, sisplau.

PINACI. – Ho faré i picaré a la porta. Ei, ¿hi ha algú aquí per defensar aquesta porta del més gran dels ultratges? ¿Hi ha algú per obrir la porta? D'aquí no surt ningú, és ben clar. Aquests pocavergonyes són talment com cal esperar que siguin. Però just per això em cal anar amb compte, no sigui que surti algú que m'estovi de valent.

(Fanisc i Pinaci se'n van a inspeccionar per la part del darrere de la casa.)

ESCENA 3

Teopròpides, Tranió

(Tranió i Teopròpides surten de visitar la casa de Simó.)

TRANIÓ. – ¿Què t'ha semblat, la compra?

TEOPRÒPIDES. – Estic molt content, molt.

TRANIÓ. – ¿Et sembla que se n'ha pagat massa?

TEOPRÒPIDES. – En absolut, per Pòllux. No crec haver vist mai una casa més bé de preu que aquesta.